

El llenguatge

Els altres

No s'ha de confondre la conjunció demés amb el conjunt de més encara que, de fet, demés és un mot integrat, originàriament, pels dos elements d'aquest conjunt, talment com també o potser són mots integrats pels components dels conjunts tan bé i pot ser que hom convé d'escriure, amb un altre valor, amb els seus elements soltats.

Demés doncs, és una conjunció continuativa, que té el valor equivalent a «encara, a més d'això», en una frase com Hi va intervenir com a autor, director, músic, intèrpret i, demés, es va preocupar de l'administració, encara que, actualment, és poc usada i més habitualment recorem a la locució a més o bé a més a més. En canvi, el conjunt de més (dos mots) significa «en excés, de sobres», en frases com En el recompte en surten tres de més o bé Nosaltres hi érem de més, en aquella reunió.

Demés precedit per l'article definit del plural, és a dir, els demés en la llengua antiga volia dir «la majoria», però aquest ús ha estat pràcticament abandonat en la llengua moderna. Posteriorment, aquest conjunt, a causa de la pressió del castellà, fou usat amb el mateix valor que la seva expressió «los demás», ús que, després de l'obra de depuració de Pompeu Fabra, que hi dedicà algunes de les seves «Converses», semblava que ja havia desaparegut de la llengua culta. En els temps en què l'aprenentatge del català gairebé es reduïa a l'eliminació dels barbarismes més declarats de la llengua col·loquial, seguint els advertiments dels companys que en sabien més, una de les primeres coses que apreníem és que no s'havia de dir «els demés» sinó els altres o tots els altres.

Avui, però, advertim que en la llengua escrita hom torna a donar beHigerància a aquest ús del conjunt «els demés», és a dir, amb el valor equivalent a «els altres». Llegim, efectivament, en una mateixa publicació, «els demés partits», «els demés llocs», «les demés propostes»... Conve, per tant, recordar de nou aquest punt. La llengua moderna ja posseeix les expressions adequades per a resoldre aquest cas sense sotmetre's als models d'una altra llengua: els altres partits, els altres llocs, totes les altres propostes.

Albert Jane